

**Hatékony és fenntartható tudástranszfer és képességfejlesztés az egyetemeken a
digitális transzformáció idején**
20. Nemzeti és nemzetközi lifelong learning konferencia

BUDAPEST, 2024. MÁJUS 15.

MellearN

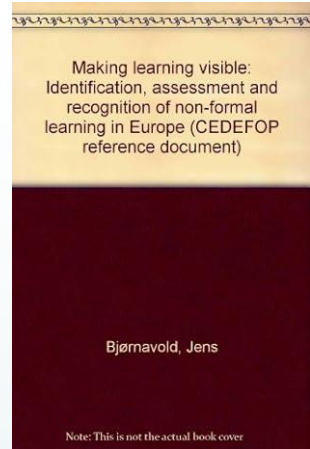

**A magyar felsőoktatási validáció alakulása az elmúlt 7 évben a
tanulmányi és vizsgaszabályzatok tükrében**

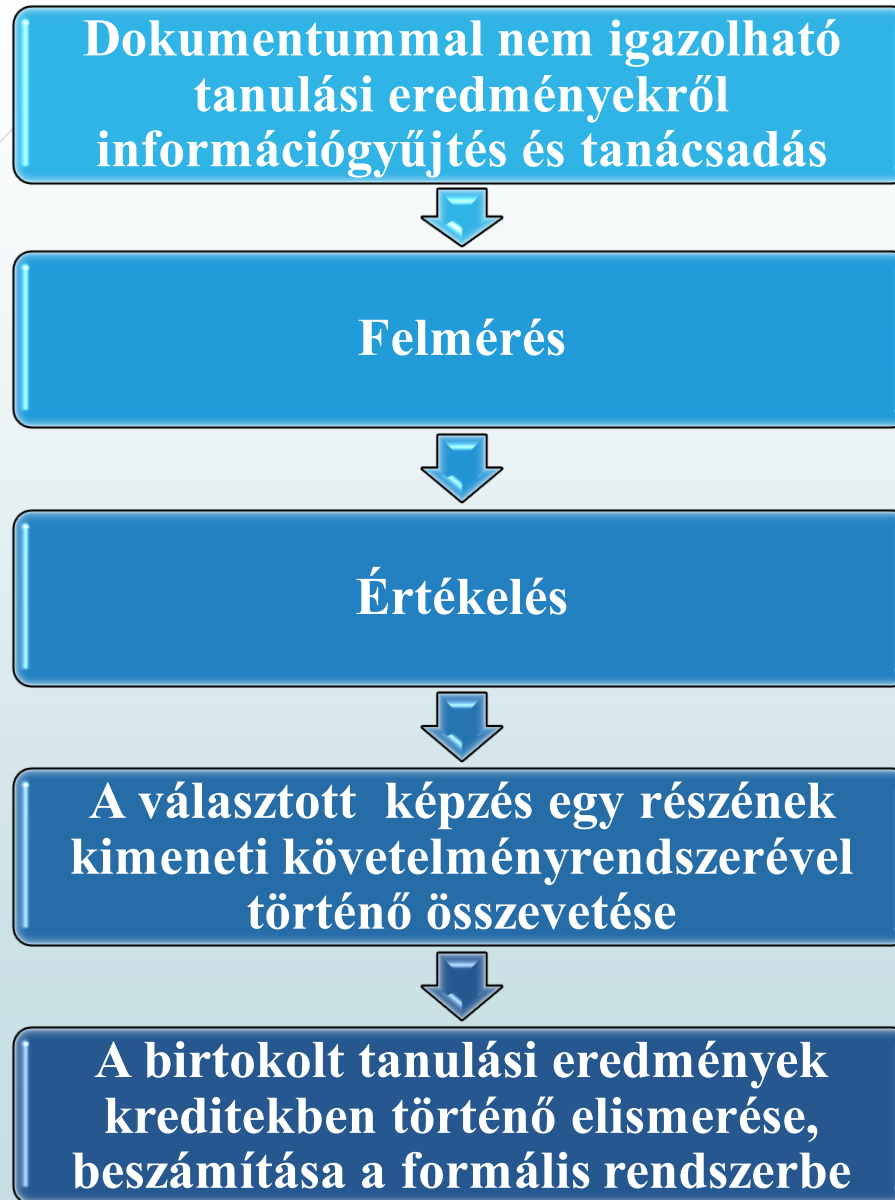
Dr. Kovács Anett Jolán

A téma fontossága

- ❖ A nem formális és az informális úton megszerzett tanulási eredmények elismerése, validációja
 - európai oktatásfejlesztés egyik kiemelt témája
 - EU egyik szakpolitikai prioritása
 - 2000: Tanulás láthatóvá tétele (Making learning visible – Identification, assessment and recognition of non-formal learning in Europe)(Bjornavold, 2000)
- ❖ European guidelines for validation of non-formal and informal learning: 2009, 2015
- ❖ European inventory of validation of informal and non-formal learning: 2004, 2005, 2008, 2010, 2014, 2016, 2018, 2024
- ❖ 2012: Európai Unió Tanács - Ajánlása a nem formális és az informális tanulás eredményeinek érvényesítéséről – 2018-ra nemzeti szintű validációs rendszer

A felsőoktatási validáció

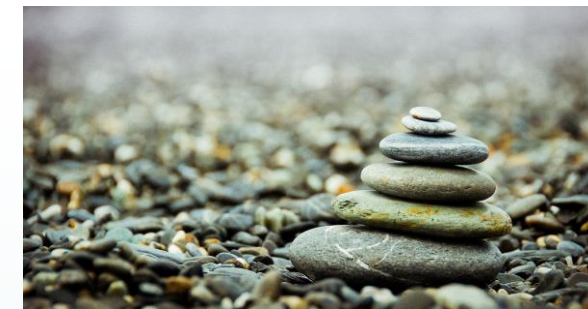

Önértékelésen és külső értékelésen alapuló folyamat,

bármilyen **formában, időben, módon, szintén** megszerzett tanulási eredményt

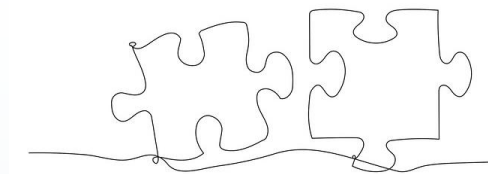
a felsőoktatási intézmény felméri, értékeli, összeveti egy előzetesen meghatározott képzés egy részének (pl. moduljának, tantárgyának, gyakorlati képzési részének) kimeneti követelményrendszerével, végül pedig elismeri a formális keretek között.

A kutatás alapja

- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról 49. § (6) pontja:
 - „...a kreditáviteli bizottság az előzetesen nem formális, informális tanulás során megszerzett tudást, munkatapasztalatot – az e törvényben, valamint kormányrendeletben meghatározottak szerint – tanulmányi követelmény teljesítéseként elismerheti.”
- 2011. évi CCIV. törvény a nemzeti felsőoktatásról 49. § (7) pontja:
 - tanulmányi- és vizsgaszabályzatban kell szabályozni a validáció végrehajtásával kapcsolatos kérdéseket
- 2005. évi CXXXIX. törvény a felsőoktatásról 58. §

A kutatás előzményei

Másodelemzések:

- magyar felsőoktatási intézmények tanulmányi és vizsgaszabályzat elemzése 2017 augusztusában;

N=65 (28 állami és 37 nem állami felsőoktatási intézmény)

- magyar felsőoktatási intézmények tanulmányi és vizsgaszabályzat elemzése 2019 januárjában;

N=65 (28 állami és 37 nem állami felsőoktatási intézmény)

- ❖ A kutatások célja: Az elfogadott céldátumhoz (2018) képest a változás

A kutatás célja

- hogy megvizsgáljam, az elmúlt 5 évben történt-e, és
- ha történt, milyen irányú változás alakult ki a felsőoktatási intézményekben a nem formális úton megszerzett tanulási eredmények elismerése, validációja kapcsán.
- hogy a három különböző időben történt kutatás eredményeit összehasonlítsam, ezzel adva az elmúlt 7 év tapasztalatairól és változásairól egy átfogó képet.

A kutatás legfontosabb adatai

- Tárgya: a felsőoktatási validáció gyakorlatának keretei
- Időintervalluma: 2023. december – 2024. február
- Módszere: másodelemzés, dokumentumelemzés
- Minta: a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény 1. mellékletében szereplő összes felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzata (N=64; 6 állami és 56 nem állami felsőoktatási intézmény)

A kutatás legfontosabb eredményei

A felsőoktatási validáció kiépítettségének megjelenése a TVSZ-ben (N=62)	Nem állami felsőoktatási intézmények	Állami felsőoktatási intézmények	Összesen
Nem érhető el a TVSZ	0	0	0
A TVSZ nem tartalmaz információt, szabályozást a validációra vonatkozóan	14	0	14
Csak a vonatkozó jogszabályi helyet idézik be a jelenleg érvényben lévő vagy előző felsőoktatási törvényből (munkatapasztalat legfeljebb 30 kreditértékben számítható be + az abszolutórium megszerzéséhez a képzés kreditértékének 1/3-t az egyetemen köteles teljesíteni)	21	3	24
A jogszabályi hely beidézésén túl van további szabályozás (legalább 1 vagy 2 konkrét információra vonatkozóan)	18	2	20
Részletes szabályozás van a TVSZ-ben, vagy annak mellékletében.	3	1	4

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A kutatás legfontosabb eredményei

A felsőoktatási validáció kiépítettségének megjelenése a TVSZ-ben (N=62)	Budapesti székhelyű fo. intézmények	Nem budapesti székhelyű fo. intézmények	Összesen
Nem érhető el a TVSZ	0	0	0
A TVSZ nem tartalmaz információt, szabályozást a validációra vonatkozóan	7	7	14
Csak a vonatkozó jogszabályi helyet idézik be a jelenleg érvényben lévő vagy előző felsőoktatási törvényből (munkatapasztalat legfeljebb 30 kreditértékben számítható be + az abszolutórium megszerzéséhez a képzés kreditértékének 1/3-t az egyetemen köteles teljesíteni)	17	7	24
A jogszabályi hely beidézésén túl van további szabályozás (legalább 1 vagy 2 konkrét információra vonatkozóan)	9	11	20
Részletes szabályozás van a TVSZ-ben, vagy annak mellékletében.	1	3	4

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A kutatás legfontosabb eredményei

A validációra vonatkozó, a jogszabályi helyen túl megjelenő többlet információk típusai (N=24)	Nem állami felsőoktatási intézmények	Állami felsőoktatási intézmények	Összesen
Számonkérés formája (szóbeli, írásbeli vagy gyakorlati), mely során megbizonyosodnak a tanulási eredmények meglétéről	9	0	9
Kérelemhez csatolandó dokumentumok	6	2	8
Eljárás költsége	2	1	3
Kérelem benyújtásának határideje	3	0	3
Kérelemre való minta, sablon	1	0	1

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A három kutatás eredményeinek összehasonlítása

Kutatások ideje (év)	2017			2019			2024		
A felsőoktatási validáció kiépítettségének megjelenése a TVSZ-ben	Budapesti színhelyű fo.int.	Nem budapesti színhelyű fo.int.	Összesen	Budapesti színhelyű fo.int.	Nem budapesti színhelyű fo.int.	Összesen	Budapesti színhelyű fo.int.	Nem budapesti színhelyű fo.int.	Összesen
Nem érhető el a TVSZ	2	1	3	1	3	4	0	0	0
A TVSZ nem tartalmaz információt, szabályozást a validációra vonatkozóan	10	10	20	6	6	12	7	7	14
Csak a vonatkozó jogszabályi helyet idézik be a jelenleg érvényben lévő vagy előző felsőoktatási törvényből (munkatapasztalat legfeljebb 30 kreditértékben számítható be + az abszolutórium megszerzéséhez a képzés kreditértékének 1/3-t az egyetemen köteles teljesíteni)	21	18	39	25	16	41	17	7	24
A jogszabályi hely beidézésén túl van további szabályozás (legalább 1 vagy 2 konkrét információra vonatkozóan)	1	2	3	1	2	3	9	11	20
Részletes szabályozás van a TVSZ-ben, vagy annak mellékletében.	0	0	0	1	4	5	1	3	4

Intézményi szinten történt változások hét év során

Változások	2017 - 2019 - 2024	2017-hez képest 2024-ben	2019-hez képest 2024-ben
Nem történt változás	35	38	42
Történt változás	31	24	21
Pozitív irányú változás	20	17	10
Negatív irányú változás	11	7	11
Megszűnt vagy nem működik (nem fogad hallgatókat) az intézmény	2	2	2
Intézmények összeolvadása	1	1	1

Forrás: saját szerkesztés, 2024

A változást az összes kutatás során alkalmazott kategóriákon (a TVSZ nem tartalmaz információt a validációra vonatkozóan; csak a jogszabályi hely van idézve; jogszabályi hely idézésén túl van további 1-2 konkrét információ; részletes szabályozás van) belül mozgás jelentette, attól függően volt stagnáló, pozitív vagy negatív, hogy a mozgás mely irányba (kategóriába) történt.

Összegzés

2024-es kutatás eredményei (N=62)

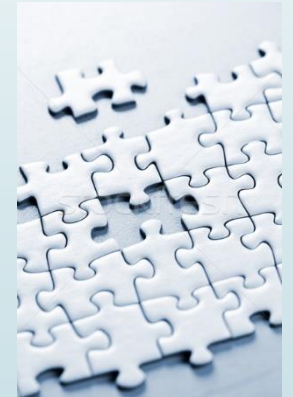
- 14 esetben nincs információ a validáció lehetőségéről,
- 48 esetben jogszabályi hely idézete:
 - ❖ 20 esetben a jogszabályi hivatkozások mellett egy minimális részlet vagy konkrétum került megadásra a validáció eljárásra vonatkozóan
- 4 esetben részletesebb szabályozás

A három kutatás eredményeit összehasonlítva:

- *Csökkent* azon intézmények száma, amelyek *TVSZ-ében nem találtunk* információt a validáció szabályozására vonatkozóan,
- illetve azon intézmények száma is *pozitív irányú* változáson ment keresztül, ahol a TVSZ-ben a validációra vonatkozóan *csak a jogszabályi helyet idézték* be a felsőoktatási intézmények.
- Megállapítható, hogy jelentősen több intézmény – a 2019-es adatokhoz képest – TVSZ dokumentumában került bele – még ha csak egy vagy kettő kiegészítő információval is – *a validáció szabályozásával kapcsolatos minimális, de konkrétabb rendelkezés, mint korábban.*

Végső konklúzió

- érzékelhető *némi pozitív irányú* elmozdulás
- ugyanakkor *nem jelenik meg* a TVSZ-ekben vagy azok mellékeltében a validáció szabályozásával kapcsolatosabb részletesebb működési leírás

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!

anettx.kovacs@gmail.com